

Voedselmarkt moet stevig op de schop

MAATREGELEN OM ETEN BETAALBAAR TE HOUDEN

door PATRICIA BOON

DEN HAAG - Om de drie maaltijden die een groot deel van de wereldbevolking dagelijks nuttigt betaalbaar te houden, moeten drastische maatregelen worden genomen. Zo zou de subsidie op biobrandstoffen moeten worden verboden en het speculeren in grondstoffen ontmoedigd. „We hebben de laatste jaren bovendien kunnen constateren dat de samenwerking tussen verschillende wereldinstaties om het aanwezige voedsel goed te verdelen, niet heeft gewerkt.”

Joachim von Braun, die onder meer verbonden is aan het Centrum voor Ontwikkelingsonderzoek van de Universiteit Bonn, wond er gisteren geen doekjes om. Tijdens een lezing voor de Dick de Zeeuw foundation gaf hij aan waarom de voedselprijzen de laatste jaren enorm hoge pieken vertonen en wat er aan gedaan kan worden om ze in toom te houden. Flinkke ingrepen mogen niet worden geschuwd, zo waarschuwde hij. „De voedselprijzen zullen in 2050 zeker het dubbele bedragen ten opzichte van vandaag de dag.”

Gebeurt er niks, dan wordt voedsel simpelweg onbetaalbaar.

Naast klimaatveranderingen,

zorgt de stevige groei van de wereldbevolking er voor dat aan landbouwgebieden wordt 'geknaagd': er is steeds meer land nodig om de mensenmassa te huisvesten. Neem daarbij de stijging van de zeespiegel en de verdroging zoals die plaatsvindt in Afrika, en het wordt maar al te duidelijk dat het landbouwareaal en de daarbij behorende opbrengsten steeds kleiner worden. De prijzen kennen dan ook maar nog een uitweg: de lucht in.

Von Braun is dan ook verbijsterd dat in Europa en de VS

• De voedselmarkt is net zo ondoorgrondelijk als de Amerikaanse huizenmarkt vlak voor het uitbreken van de crisis.

FOTO: EPA

subsidies worden toegekend voor biobrandstof. „In Noord-Engeland wordt nu een fabriek gemaakt waar 3 miljoen ton tarwe per jaar kan worden omgezet in energie. Dat zijn ontzettend veel calorieën voor heel veel mensen”, zegt Von Braun verbijs-terd.

Wat hem betreft worden deze subsidies vandaag nog afgeschafte. „Wanneer de markten weer zijn gekalmeerd, kunnen biobrandstoffen op bescheiden schaal weer een rol gaan spelen. Bovendien kunnen ze worden ingezet om de energiemarkt iets te stabiliseren: net als water kan deze vorm van energie worden opgeslagen. Gebruik het pas als het nodig is.”

Ook beleggers die speculeren met grondstoffen kregen er van langs. „Historisch gezien bevinden we ons in een nieuwe situatie: de stevige relatie tussen de beurs en de voedselprijzen. Hoe die is ontstaan? Door beleggers”, aldus Von Braun. „De veranderingen in vraag en aanbod kunnen niet helemaal verklaren waarom de voedselprijzen in bepaalde periodes zo dramatisch omhoog schoten. Wat wel tijdens die prijsspieken is te zien, is dat er rond die momenten volop werd gespeculeerd.”

Om de volatiliteit beter in de hand te houden, zouden speculanten aan banden moeten worden gelegd en zou de markt veel transparanter moeten worden. „De hele handel is net zo on-

doorgrondelijk als de Amerikaanse huizenmarkt vlak voor de crisis.” Von Braun wil dat de speculanten meer belasting over hun winsten moeten betalen. Ook is hij fervent voorstander van het aanleggen van voedselreserves.

„Alle pogingen van organisaties wereldwijd om het eten beter te verdelen en reserves op te bouwen, hebben simpelweg gefaald”, stelde hij klip en klaar. „Niemand weet wie waarvoor verantwoordelijk is en het is duur. Stel één centrale voedselbank in die bijvoorbeeld op dezelfde wijze wordt bestuurd als de Europese Cen-

trale Bank. Op die manier worden grote prijsspieken voorkomen, wat iedereen ten goede komt, ook de armen. Zij zijn namelijk de voornaamste gedupeerden van hevige prijsstijgingen, temeer daar zij 40 tot 50% van hun inkomen aan voedsel kwijt zijn. En door voedselzekerheid worden rellen voorkomen.”

Niet dat onlusten altijd slecht zijn; ze brengen nog een bijkomstigheid met zich mee die in sommige opzichten als een blessing in disguise kan worden gezien, aldus Von Braun: „Door de voedselrellen die zijn uitgebroken in landen die toch al slecht werden geregeerd, komt nu een ander regime.”

Financiële Telegraaf
15 april 2011